

את הלבונה שבהם! ? (20)

ומשנינן: הבזיכין בגוויה דלחם הוא יתבי ולבהדי לחם הוא קיימי [בתוכו של לחם היו יושבים, (21) ואינם בולטים מן הלחם].

תו מקשינן: והאיכא קרנות שהם מגביהים את המערכת! ?

ומשנינן: לגוויה דלחם כייף להו [הקרנות היו

מכופפות לתוך הלחם], ולחם עלייהו נח ליה.

תו מקשינן: והאיכא מסגרתו של השולחן ב-13 שהיתה גבוהה טפח [כמאמר הכתוב בפרשת תרומה: "ועשית לו מסגרת טופח סביב"], והיתה למעלה בשפת השולחן, ובהכרח עמד הלחם עליו, והוגבהה המערכת כולה בטפח נוסף! ? (1)

ומשנינן: רבי יוחנן אמר את דבריו כמאן

שם לפי דבריהם כאן, ראה שם; וראה עוד על דברי התוספות כאן, ב"מקדש דוד" סימן כב אות ג בד"ה במנחת; וראה עוד בלשון רש"י לעיל ז א ד"ה שכן מצינו בסידור בזיכין: שמסדר את הלחם שהוא שיריים ובזיכין שהן קומץ על השולחן שעל גבי קרקע, דהיינו דומיא דמנחה כשמביאה מביתו דמעורבין יחד הקומץ והשיריים, ושייך לדברי ה"מקדש דוד", וראה "מנחת חזקיה" ו"מנחת אריאל".

21. לעיל צד ב נתבאר, כיצד היו יושבים הבזיכים למאן דאמר "כמין ספינה רוקדת" היה הלחם.

1. נתבאר על פי רש"י, שכתב: והאיכא מסגרתו דגובה טפח, דכי מסדר לחם עלה הוי ששה עשר טפחים; והנה רבי יוחנן עצמו, סובר — לעיל צד ב — כמין ספינה רוקדת היתה, והיו הדפנות משופעות, ואם כן מאי פריך! ? ולפי שיטת התוספות לעיל צד ב, שהיו הדפנות — אחר שיפוען — עולות וקופות כשיעור המבואר במשנה, ואותו שיפוע אינו נחשב בחשבוננו של רבי יוחנן שלא היה אלא מעט, ניחא קושיית הגמרא, כי מחמת המסגרת הצרכו הדפנות להיות משופעות טפח; אך כבר נתבאר בהערות לעיל שמרש"י במשנתנו לא משמע כן. ולפי שיטת ה"שפת אמת", שהיו הדפנות —

20. תמה רש"י: הרי השולחן לא היה מקדש את הלבונה, אלא הבזיכין שהיו כלי שרת [והם "כפותיו" שנזכרו בין כלי השולחן המשוחים] הם המקדשים אותה; ולא יישב.

אבל התוספות הוכיחו מלעיל ז ב, שהלבונה טעונה גם קידוש השולחן מלבד הקידוש שעל ידי הבזיכין [כן נראה שהבין הגרי"ז שם בדבריהם; אך ראה מה שהביאו משמו בכתבי הגרי"ז כאן; וראה עוד בתוספות לקמן צח א ד"ה רואין], והוא ממה שאמרו שם, דקומצין מכלי שעל גבי קרקע, כמו סילוק הבזיכין [שהוא קומץ למנחה] שהוא מכלי שעל גבי קרקע; [וראה עוד שם: מקדשין מנחה בכלי שעל גבי קרקע, שכן מצינו בסידור בזיכין]; וראה עוד ברש"י לעיל ח א ד"ה האי בלא האי, ובכתבי הגרי"ז לעיל פז ב, דפשוט דברי רש"י שם הם כשיטתו כאן, אם כי אינו מוכרח.

ועוד ביאר שם, שמחלוקת רש"י ותוספות — הנזכר בהערה לעיל — בפירוש "קמצים" אם היינו קמצים של לבונה בלי בזיכין, או קמצי מנחה, לשיטתם נחלקו, כי לדעת רש"י הסובר שהלבונה טעונה קידוש אחד בלבד, אם כן יש להסתפק בקידוש השולחן בלי בזיכין, ואילו לשיטת התוספות שהלבונה טעונה שני קידושים, אם כן ודאי שאין לרדן בקידוש לבונה על ידי השולחן בלי בזיכין, שאין כאן אלא קידוש אחד; ומיהו ב"קרן אורה" אדרבה נתקשה על דבריהם

כדתניא — שנחלקו בדבר תנאים — רבי יוסי אומר: לא היה שם סניפין, אלא מפגרתו של שולחן מעמדת את הלחם, ומבואר בדעתו שמסגרתו למעלה היתה. (4)

אמרו לו חכמים לרבי יוסי: **מפגרתו למטה היתה**, ואי אפשר שתעמיד את הלחם.

דאמר: מפגרתו של שולחן למטה מדף השולחן היתה ועל המסגרת היה מונח דף השולחן. (2)

ואפילו למאן דאמר: מפגרתו למעלה היתה, פרקודי הוה מפרקדא ולחם בנזיה דשולחן הוה יתיב [נוטה היתה המסגרת לאחוריה, כך שהיה יכול להושיב את הלחם על השולחן, ולא על המסגרת] (3)

עוד שם שהאריך.

4. א. בפשוטו מבואר מדברי רבי יוסי גם, שהמסגרת לא היתה יושבת ממש על השולחן אלא כתירוץ הגמרא "פרקודי הוה מפרקדא", שאם לא כן, אין היא מעמידה את הלחם אלא הלחם עומד עליו, וניחא יותר הלשון "כדתניא" שנכתב אחר תירוץ הגמרא; ומיהו לכאורה אינה ראייה, כי יש לומר בדעתו, שהוא סובר כהתנא רבי יהודה לעיל צד ב ש"כמין ספינה רוקדת" היה הלחם, ולשיטה זו היו עומדים הסניפים תחת הלחם כמבואר שם, ואין מוכח פרט זה ד"פרקודי הוה מפרקדא" מדברי רבי יוסי; [אך ראה בשפת אמת שכתב בהיפוך, דמדברי רבי יוסי מוכח כמאן דאמר "כמין תיבה פרוצה", כי למאן דאמר "כמין ספינה רוקדת" לא נגע המסגרת בלחם כלל; ויש לעיין בזה: לא מיבעיא לשיטת התוספות שהיו הדפנות משופעים מעט, שאם כן אף למאן דאמר זה נוגע המסגרת בלחם מתחתיו, וכפי שנחבאר; אלא אפילו לשיטתו שהיו הולכות בשיפוע ישר, מכל מקום הרי הלחם עביו טפח, ואותו טפח נכלל בכלל הטפחיים שהיה מגיע שפת הלחם בגובה השולחן, ואם כן המסגרת שהיתה גבוהה טפח מעמידה את הלחם; ואפילו לרבי יהודה שהיתה שפת הלחם מגיע עד טפחיים ומחצה, הרי כתב הוא עצמו שהיה הלחם מכורץ, ואם כן יש בעביו יותר מטפח, ושפיר יש לומר שהיה נוגע

לדעת הסובר כמין ספינה רוקדת — משופעות ומכווצות, יתכן לפרש את קושיית הגמרא: הרי הלחם היה עבה טפח, ועובי זה נכלל בשיעור שהיה עולה הלחם מעל השולחן, כמבואר בתוספות לעיל צד ב סוף ד"ה כמין, ואם כן לרבי מאיר שלא היה כופל אלא טפחיים בלבד, שוב לא היה מקום לכיוון הלחם; והוא דחוק, וגם אין הכרח שהיה הכיוון מגיע עד רוחב המסגרת, וגם לא משמע כן בדברי רש"י.

2. מבואר ברש"י ובתוספות, שלפי שיטה זו היתה המסגרת קבועה ברגלים ואינה מחוברת לדף השולחן, ודלא כרבינו תם — ראה תוספות ד"ה לדברי — שהבין לא כן, אלא מחוברת היתה מלמטה לדף השולחן.

3. יש לעיין: אם היתה המסגרת בצידי השולחן ומוסיפה על רחבו, אם כן מעיקרא מה קשה לגמרא, שהרי הלחם לא היה ארוך אלא כרחבו של שולחן; ואם מעל הדף היתה המסגרת, איך יועיל שיפועה לאחור, לתת עליו לחם שארכו כרחבו של שולחן עם עובי המסגרת?! והרש"ש כתב: ויתכן, שהלחם בקצות שוליו היה משופע קצת נגד שיפוע המסגרת, ולכך היה מונח יפה על טהרו של שולחן.

ובשפת אמת כתב לנטות מפירוש רש"י: לולי דבריו נראה לפרש, שהלחם היה קצר מלמטה טפח, שהיה נכנס תוך המסגרת; וראה

הרי היא **טמאה**, היות ורחבה היא, וראויה להשתמש משני צידיה, הרי היא כמי שיש לה בית קיבול.

אבל לדברי האומר **מסגרתו למעלה היתה, טבלא המתהפכת תיבעי לך**, יש להסתפק בה האם מקבלת היא טומאה, ומשום שיש לומר: לכן מקבל השולחן טומאה, כי יש לו בית קיבול, שהרי המסגרת שפה היא לטבלא, ועדיין לא ידענו, אם טבלא המתהפכת טמאה היא בכלי עץ.⁽⁶⁾

אמר רבי יוחנן: אף על גב שפשוטי כלי עץ [כלי עץ שאין להם בית קיבול] אינם מקבלים טומאה,⁽⁵⁾ מכל מקום:

לדברי האומר מסגרתו של השולחן למטה היתה, הרי למדנו מן השולחן שהוא עשוי מעצי שטים ומקבל טומאה, וכדילפינן לקמן מן הכתוב "השולחן הטהור":

טבלא רחבה המתהפכת — שיכולים להשתמש בצד זה כמו בצד זה, כי חלקה היא משני צידיה, אך אין לה בית קיבול —

טבלא זו כשאר פשוטי כלי עץ, דרוחבה היא בית קיבולה. כל פשוטי עץ הראויין למדרס מקבלין טומאה כדמפרש בהדיא בבכורות ... בהנך דחזו למדרסות.

ולפי פשוטות סוף דברי רש"י משמע, שהטבלא טמאה משום שהיא ראויה למדרס; וזה הרי לא יתכן, שהרי דין זה הובא ברש"י כדבר מוכרע בסוגיא בבכורות, ואם כן מה הוא הספק כאן; ועוד, מה לי מתהפכת מה לי אינה מתהפכת.

וביאר בטהרת הקודש: אם לא שמצינו שהתורה חילקה בפשוטי כלי עץ בהנך דחזו למדרסות, ואף על גב שאינו דומה לשק [שממש לומדים למעט פשוטי כלי עץ], לא היינו דנים לחלק בטבלא המתהפכת כיון שאינו דומה לשק; [אלא שמהשיטה מקובצת שגרס ברש"י "דרוחבה היא בית קיבולה וכל פשוטי כלי עץ הראויין למדרס..."], וכן גרס בצאן קדשים, לא משמע כפירוש זה; ומיהו ראה עוד בשיטה מקובצת, שיש שאינם גורסים את סוף דברי רש"י כלל, וגם התוספות לא הביאו משמו חלק זה].

והנה בפשוטו היה נראה מדברי רש"י דטבלא המתהפכת שיש לדון בה לטמאותה, הוא משום שיש לה שתי מעלות, שהיא רחבה וגם מתהפכת

במסגרת, ובפרט, שהזר — "ועשית זר זהב למסגרתו סביב" — יש לומר שהוא מוסיף על גבהו, ראה שם במלבי"ם אם היה מעליו או בצידו].

ב. כתבו התוספות: משמע שאין צריכה העמדה אלא החלה התחתונה, שהרי היה גובה המסגרת אלא טפח, והוא בא במקום סניפין, וכן כתבו גם לעיל צד ב ד"ה דסמכי, ראה שם; ואולם רש"י מפרש במשנה, שראשי הקנים היו מונחים על הסניפין, ואם כן צריך סניפין עד לגובה תחתית החלה העליונה; ועוד כתב רש"י לעיל צד ב ד"ה היינו דסמכי שני סניפין "עומדים בקרקע ארוכות וגבוהות עד לחם העליון".

5. משום שנאמר [ויקרא יא לב]: "וכל אשר יפול עליו מהם [מן השרצים] במותם, יטמא, מכל כלי עץ או בגד או עור או שק ..." הרי שהקשה תורה כלי עץ לשק, כדי ללמד: מה שק מיטלטל מלא וריקן, אף כלי עץ מיטלטל מלא וריקן, וכשהוא פשוט אינו מיטלטל מלא.

6. **כתב רש"י**: טבלא המתהפכת שיכולים להשתמש בצד זה כמו בצד זה, שחלקה היא משני צידיה, טמאה כשולחן של מקדש ... ואין

ומקשינן: מבלל, דשולחן של מקדש בר קבולי טומאה הוא, שאם לא כן איך נלמד ממנו לטבלא המתהפכת!?

והרי השולחן כלי עץ העשוי לנחת [להיות מונח] במקום אחד הוא, ובל כלי עץ העשוי לנחת אין מקבל טומאה — (7) ומאי טעמא:

מזה שק מיטלטל הן כשהוא מלא והן כשהוא ריקן, שהרי לתבואה הוא עומד, אף כל הנזכרים באותו פסוק, וכלי עץ מכללם, אין הם מיטמאים אלא כשהם כלי העשוי להיות מיטלטל כשהוא מלא וכשהוא ריקן, ולא כלי עץ שעשוי כדי לעמוד במקום אחד ולא לטלטול — (8)

משום שנאמר [ויקרא יא לב]: "וכל אשר יפול עליו מהם [מן השרצים] במותם, יטמא, מכל כלי עץ או בגד או עור או שק", הרי

וראויה לשימוש משני צדדין; אך יש מקום לדון בזה, הן מלשונות רש"י, והן מלשון התוספות.

ושיטת רבינו תם [הובאה בתוספות] בביאור "טבלא התהפכת" היא: היינו טעמא דטבלא המתהפכת, לפי שיש לה בית קיבול למטה, כמו שולחן למאן דאמר מסגרתו למטה, ועדיף טפי משאר פשוטי כלי עץ שאין להן בית קיבול כלל. והתוספות דחו את פירושו: אי אפשר להיות כן, דלפירושו למאן דאמר "מסגרתו למטה היתה" היתה המסגרת קבועה בשולחן, ובסוכה ה א מוכח דברגלים היתה המסגרת; וכן מבואר ברש"י כאן שברגלים היתה המסגרת; וראה פירוש רבינו גרשום.

7. הנה אף אם לא היה השולחן כלי עץ העשוי לנחת, אם לא כתירוף הגמרא דילפינן מ"השולחן הטהור" שהשולחן בר קבולי טומאה הוא, לא היו מובנים דברי רבי יוחנן; כי איך נלמד מהשולחן לטבלא המתהפכת, והרי שמא באמת אינו מקבל טומאה משום שפשוטי כלי עץ הוא; וראה שפת אמת וטהרת הקודש.

8. א. לשון "מלא וריקן", הוא לומר: שכלי גדול [המחזיק ארבעים סאה בלח, שהם כוריים ביבש], אינו מקבל טומאה אף שהוא מיטלטל

כשהוא ריקם, כיון שאילו היה מלא לא היה מיטלטל, מחשש שמא ישבר.

ב. כתב הרמב"ם [כלים ג א]: כל כלי עץ העשוי לנחת, אפילו אינו מקבל אלא דבר מועט, [פחות מהשיעור הנזכר באות א], אינו מקבל טומאה לא מדברי תורה ולא מדברי סופרים; והראב"ד השיגו: דבר זה אינו יודע מאין הוציאו, אלא משולחן של מקדש ומנורה שהקשו עליהם: כלי עץ שעשוי לנחת הוא, ואף על פי שאינן מקבלין ארבעים סאה בלח; ואינו מחוור, דהתם איסורא נמי איכא בטלטולם, כלומר, ורק משום זה מיקרי "עשוי לנחת". ובכסף משנהתמה: מה איסור יש בטלטולם; ובטורי אבן חגיגה כו ב, הביא שהוא משום שנאמר בלחם הפנים "תמיד", ראה עוד שם; ובמקדש דוד סימן כב אות ו ביאר, שהוא משום שדין המנורה להיות נוכח השולחן, ובטלטול השולחן יתבטל דין המנורה, ראה עוד שם שביאר, למה לא יטול את שניהם כאחד, ויובא באות ג. [ומה שטלטלו אותו להראות לעולי רגלים, יש לפרש שנלמד היתירו מהכתוב "השולחן הטהור" — מכלל שהוא טמא, ראה שפת אמת" כאן.

ג. כתבו התוספות: כלי עץ העשוי לנחת הוא: דמה שמסלקים אותו בסילוק מסעות אין זה טלטול כיון דמקומו קבוע; וכתב על דבריהם

והיות והשולחן אינו עשוי להיות מיטלטל, אינו מקבל טומאה כלל!?

ומשינינו: כדריש לקיש! דאמר ריש לקיש: מאי דכתיב [ויקרא כד י] בפרשת לחם הפנים: "ושמת אותם שתיים מערכות שש המערכת על השולחן הטהור לפני ה'?" והרי "טהור" — היינו, שהקפיד הכתוב שיהיה

טהור — (9) מכלל שהוא יכול להיות טמא, והרי כלי עץ העשוי לנחת הוא!?

אלא מלמד, שמגביהין היו אותו לעולי רגלים, (10) ומראין בו לחם, ואומרים להם: ראו חיבתכם לפני המקום! ואם כן עשוי השולחן להיות מיטלטל, ולכן מקבל טומאה הוא, ואמרה תורה שיהיה השולחן טהור. (11)

בשפת אמת, שתירוצם אינו מוכן כלל; וראה ביאור בדבריהם ב"יד בנימין" וב"מנחת אריאל"; [ויתכן לפרש בכונתם, שתירוץ אחד הוא עם מה שכתבו בחגיגה, שאין זה טלטול כיון שהוא מטולטל עם שאר כלים, וכונתם: אף שאין לו מקום קבוע ביחס לקרקע, מכל מקום מקומו קבוע להיות בצידי שאר הכלים; וראה הערה 10 במוסגר].

ובתוספות בחגיגה כו ב, הביאו בשם ה"ר אלחנן, שתירץ: לא איצטריך קרא רק לנוב וגבעון ושילה ובית עולמים, שלא היתה מטולטלת, ושמעינן מקרא שהיו מגביהין אותה. והתוספות דחו דבריו: כיון שהיתה מטולטלת כבר, אף משבאו לבית עולמים נמי לא נפקא מידי קבלת טומאה ראשונה; [נראה ביאור כוונתם, משום ש"כל הכלים יורדים לידי טומאה במחשבה, ואין עולים מידי טומאתן אלא בשינוי מעשה", כמובא לעיל סט א]; אלא יש לומר: דלא מהני טלטולה, כיון דלא היתה מטולטלת לבדה, כי אם בהדי שאר כלים; [וב"מקדש דוד" הנזכר לעיל באות ב, כתב על פי זה, שהוא הדין שאין טלטול מנורה ושולחן כאחד כדי לקיים "נוכח השולחן", מוציאו מידי "עשוי לנחת" להראב"ד, כיון שהיתר טלטולו הוא עם המנורה כאחד].

10. ברמב"ם [מטמאי משכב ומושב יא א] מבואר, שהיו מוציאים את השולחן מחוץ להיכל אל מקומם של עולי הרגלים, וכן משמע בפשיטות בגמרא יומא כא א גבי נסים שנעשו בבית המקדש, שהרי החשיבה הגמרא שם את ניסי לחם הפנים לנסים שבחוץ מטעם זה, והאריך בזה ה"משנה למלך" שם, ולזה דעתו נוטה; וכן הביא מירושלמי בסוף חגיגה. וב"חזון איש" כתב, שבהכרח הוא גזירת הכתוב, שהרי בחוץ אין לו תורת תורת סידור שולחן, ואין מתקיים "לחם פנים לפני תמיד"; ומיהו מהתוספות בחגיגה כו ב משמע בפשוטו — כמו שכתב ה"משנה למלך" — שלא היו מוציאים לחוץ; [והנה לעיל בהערה 8 נתבאר במוסגר, שטלטול הארון במסעות אינו טלטול, משום שמקומו של שולחן קבוע ביחס לשאר הכלים, ולעולם אין מטלטלים אותם אלא כאחד; וביאור זה לא יתכן, אלא אם נאמר שהיו מוציאים את השולחן לחוץ ומנתקים אותו משאר הכלים, אבל אם אף ברגל לא היו מוציאים אותו, אין טלטול זה מוציאו מידי "עשוי לנחת", שהרי עדיין במקומו הוא ביחס לכלים, ולא עדיף מהטלטול בשעת המסע].

11. הקשה ב"מקדש דוד" סוף סימן כב: הרי אין השולחן מיטלטל מלא וריקן, כי לעולם הלחם עליו ואינו מיטלטל ריקן, ולא יישב.

9. נתבאר על פי רש"י בחגיגה כו ב ד"ה השולחן הטהור; וראה היטב בשפת אמת כאן, ובהערת חתנו.

ומה היא החיבה הניכרת מן השולחן? כדברי רבי יהושע בן לוי! דאמר רבי יהושע בן לוי:

נח גדול נעשה בלחם הפנים, סילוקן מן השולחן היה כסידורו עליו, שלא נתקרב הלחם משעת סידורו בשבת, ועד שעת סילוקו בשבת שלאחריה, שנאמר [שמואל א — כא ז]: "כי לא היה שם לחם, כי אם לחם הפנים המוסרים מלפני ה', לשום לחם חום ביום הלקחו", כלומר, שהיה עדיין לחם הפנים חם ביום שלוקחים אותו מהשולחן. (12)

ומקשינן: ותיפוק ליה — שאפילו אם לא היה מיטלטל השולחן, בר קבולי טומאה הוא השולחן — (13) משום ציפוי של זהב שהיה מצופה בו השולחן, ומשום ציפוי יש ליתן לו דין כלי מתכת, שהוא מיטמא אפילו כשהוא עשוי לנחת!?

כלי אבנים אינם מקבלים טומאה.

מי לא תנן, וכי לא שנינו — במסכת כלים כב א — שהולכים אחר הציפוי אפילו להקל:

השולחן והדולבקי [משטח של עור, ואוכלים

עליו] (14) שנפחתו [נשבר מקצתן] —

או שולחן ודולבקי שחיפן בשייש, והציפוי — שהוא של אבן — מבטל את כל הכלי מקבלת טומאה —

ושייר בהן — בשולחן ובדולבקי שנפחתו, או ששייר מבלי לצפות — מקום הנחת כוסות עליהם, שעדיין ראויים הם למלאכתם הראשונה — הרי הם טמאין, ראויים הם לקבל טומאה.

רבי יהודה אומר: רק אם שייר בהם אף מקום הנחת חתיכות לחם ובשר, הרי הם טמאים, ואם לא, לאו שולחן הוא.

הרי למדנו: אם שייר — אין, אכן עדיין דין כלי עץ להם, אבל לא שייר, כיון שמצופים הם באבן לא מקבלים הם טומאה, הרי שהולכים אחר הציפוי אפילו להקל; וכל שכן שיש לנו להחמיר בשולחן עץ מצופה זהב, שיהא לו דין כלי מתכות לקבל טומאה, אף כשהוא עשוי לנחת!?

וכי תימא ליישב:

כאן — במשנה דכלים — בציפוי עומד,

חומו עד השבת בבוקר.

13. כן פירשו רש"י ורבינו גרשום; ולכאורה קושיא זו יש להקשות גם על רבי יוחנן שלמד מן השולחן לענין טבלא המתהפכת, כי אם ככלי זהב הוא הרי הוא מיטמא אפילו אם אין לו בית קיבול; ומיהו גם בחגיגה כו ב מקשה כן הגמרא, ושם אי אפשר לפרש אלא כפירוש זה.

14. כן פירש רש"י כאן; ובחגיגה כו ב פירש:

12. כתבו התוספות: היינו כמאן דאמר אפייתו דוחה שבת, דתנור מקדש [ראה לעיל צה ב מחלוקת בזה], דלמאן דאמר אין אפייתו דוחה שבת, לא היה חם בשעת סידור.

אבל בחגיגה כו ב ד"ה סילוקן, כתבו: סילוקן כסידורו לענין שיהיה רך, ומה שאמר "חום ביום הלקחו" לאו דוקא, דחם לא היה, דאיכא מאן דאמר במנחות שהיא נאפית מערב שבת, ואי אפשר שישמור החום עד שבת, אם לא שנאמר לדבריו, שהיה נשאר בתנור לשמור

כלומר, קבוע במסמרות.

ואילו כאן – בשולחן – **בציפוי שאינו עומד**, והיות ואינו קבוע אינו מבטל מן הכלי תורת כלי עץ.⁽¹⁵⁾

והא בעא מיניה ריש לקיש מרבי יוחנן שתי ספיקות:

א. האם **בציפוי עומד** בלבד הוא שאמרו: ציפוי מבטל, או אפילו **בציפוי שאינו עומד** הציפוי מבטל?

ב. האם **בשחיפה** גם את לבזבזיו [שפה מסביב לשולחן] הוא שאמרו: ציפוי מבטל, או אפילו **בשלא חיפה את לבזבזיו**?⁽¹⁾

ואמר ליה רבי יוחנן לריש לקיש:

לא שנא ציפוי עומד ולא שנא ציפוי שאינו עומד, לא שנא חיפה את לבזבזיו ולא שנא לא חיפה את לבזבזיו, בכל אופן הולכים

אחר הציפוי –

ואם כן תיקשי: תיפוק ליה בשולחן שאינו כלי עץ, שהוא מיטמא אפילו אם היה עשוי לנחת, משום שמצופה היה זהב?!

וכי תימא: עצי שיטים – שמהם היה עשוי השולחן – **חשיבי ולא בטלי** אגב ציפויים –

אכתי תיקשי: **הניחא לריש לקיש** שחילק בזה, וכדאמר:

לא שנו – שהציפוי מבטל את הכלי – **אלא בכלי אכסלגום** [שם מקום]⁽²⁾ **הבאים ממדינת הים** שאינם חשובים, ובטלים אגב ציפויים, אבל כלי מסמם חשיבי ולא בטלי אגב ציפויים.

אלא לרבי יוחנן, דאמר: כלי מסמם נמי בטלי אגב ציפויים ואף שחשובים הם, **מאי איכא למימר** גבי שולחן, למה לא יתבטל שמו ככלי עץ, ויהיה לו דין כלי מתכת על

כסא מתקפל מכוסה עור.

15. **כאן כתב רש"י**: "ושולחן של מקדש לאו עומד הוא", ואילו לשון רש"י **בחגיגה** כו ב הוא: "ותאמר דההוא דמקדש לאו עומד הוא", כלומר, שמה תאמר, כך היה לרבותינו בקבלה שלא היה ציפוי עומד, ולכן הקשו; שאם לא כן, אי אפשר להקשות מכח "אפשר".

ובתוספות כאן ובחגיגה פירשו: של מקדש לא היה עומד, דשלוש שולחנות היו במקדש כמין שלשה ארונות שעשה בצלאל, והציפוי נוח להסירו.

ועוד פירשו ענין "ציפוי עומד" באופן אחר: הוא ציפוי דשיש שהשיש עב וחזק וגם בלא העץ עומד מאליו, ולכך לא חשוב העץ; אבל שולחן של משה מזהב דק וקלוש היה, ובלא עץ

אינו עומד, לפיכך העץ הוא העיקר, והציפוי בטל לגביו.

1. היה אפשר לפרש, שפשוט לגמרא שלא היתה המסגרת מצופה זהב, ולכן הביאה הגמרא ספק זה לענינו; ואפשר, שלזה נתכוין רש"י שכתב: לבזבזיו: שפה סביב לשולחן, והיא מסגרת; וראה מנחת חינוך מצוה צז שכתב: והמסגרת אינו מפורש בקרא ממה היתה, אי מזהב או מעצי שיטים; ובהערות על המנחת חינוך הנדמ"ח, הביאו מפירוש רבינו אברהם בן הרמב"ם, שהיתה של עץ מחופה זהב, והובא שם כן גם בשם הדר זקנים על התורה, וכתבו שם עוד, שהיתה כולה של זהב.

2. כן פירשו התוספות; אבל רבינו גרשום